

STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÁ ŠKOLA
A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA ZDRAVOTNICKÁ EMANUELA PÖTTINGA
A JAZYKOVÁ ŠKOLA S PRÁVEM STÁTNÍ JAZYKOVÉ ZKOUŠKY OLOMOUC

PROGRAM PORADENSKÝCH SLUŽEB

Název školy:

Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga
a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Olomouc

Adresa školy:

Pöttingova 624/2

779 00 Olomouc

e-mail: sekretariat@epol.cz

telefon: 585 704 111

Náplň programu vytváří, koordinují a realizaci zajišťují odborně vyškolení pedagogičtí pracovníci - členové školního poradenského pracoviště:

Školní metodička prevence:	Mgr. Alena Ošťádalová
Kariérová poradkyně:	Mgr. Regina Malčíková
Výchovný poradce:	Mgr. Lubomír Vojtěch Baar
Školní psycholog:	Mgr. Lubomír Smékal
Speciální pedagožka:	Mgr. Alena Nádvořníková – Domov mládeže

Konzultační hodiny pracovníků školního poradenského pracoviště:

Lubomír Vojtěch Baar	úterý	14:20 – 16:00	místnost: kabinet č. 330
	středa	10:50 – 12:30	místnost: kabinet č. 330
Mgr. Alena Ošťádalová	středa	10:50 – 12:30	místnost: kabinet č. 332
Mgr. Regina Malčíková	dle individuální domluvy		místnost: kabinet č. 332
Mgr. Lubomír Smékal	středa	dle týdenního rozvrhu	místnost: kabinet č. 329

Program je vypracován podle platných metodických pokynů MŠMT a platné legislativy.

1 Obsah programu poradenských služeb

- Charakteristika vnějších a vnitřních zdrojů školy
- Preventivní program a jeho cíle
- Aktivity pro jednotlivé cílové skupiny žáků
- Spolupráce s rodiči a zletilými žáky
- Evaluace předchozího školního roku z pohledu programu poradenských služeb
- Přílohy
 - Strategie předcházení školní neúspěšnosti
 - Strategie prevence výskytu šikany
 - Krizový plán školy
 - Přehled legislativy a platných předpisů pro prevenci rizikového chování
 - Vymezení funkcí a pracovních náplní jednotlivých pracovníků poradenského pracoviště
 - Interní pravidla pro plnění a administraci PLPP a IVP

2 Charakteristika vnějších a vnitřních zdrojů školy

2.1 Vnitřní zdroje

Charakteristika školy	<p>Škola se nachází v centru města Olomouce v těsné blízkosti tramvajové zastávky Palackého. Budova školy je historická a v jejích prostorách probíhá vyučování jak střední odborné, tak vyšší odborné i jazykové školy. V budově funguje mj. také školní jídelna, ubytování žáků a studentů školy je možné v nedalekém domově mládeže. Při škole funguje také Nadační fond E. Pöttinga.</p> <p>Materiálně-technické vybavení školy je standardní a v posledních letech navíc průběžně modernizované za přispění finančních prostředků převážně z projektových výzev. Ve škole se nachází několik odborných učeben určených pro výuku specializovaných středoškolských zdravotnických oborů:</p> <ul style="list-style-type: none">- praktická sestra- nutriční asistent
------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - laboratorní asistent - asistent zubního technika <p>A také oborů vyšší odborné školy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diplomovaná všeobecná sestra - diplomovaná dětská sestra - diplomovaný zdravotnický laborant - diplomovaný farmaceutický asistent - diplomovaná dentální hygienistka - diplomovaný zubní technik <p>Jedná se o městskou školu s výbornou dopravní dostupností, která se těší dlouhodobému zájmu z řad veřejnosti. Škola má k dispozici také vnitřní dvůr, v němž je možné realizovat venkovní aktivity.</p> <p>Školní řád je vydán pro všechny tři školy, které jsou zřízeny. V současnosti navštěvuje střední školu přes 550 žáků, vyšší odbornou školu bezmála 300 studentů, to vše doplňuje několik desítek posluchačů jazykové školy, zejména pomaturitního studia v denní formě. Zásady programu poradenských služeb jsou včleněny jak do školních řádů, tak do školních vzdělávacích programů, neboť některé jeho části jsou plněny v rámci výuky jednotlivých předmětů.</p>
Školní poradenské pracoviště	<p>Péči o žáky a studenty školy zajišťují pracovníci školního poradenského pracoviště ve složení:</p> <p>Školní metodička prevence: Mgr. Alena Ošřádalová</p> <p>Kariérová poradkyně: Mgr. Regina Malčíková</p> <p>Výchovný poradce: Mgr. Lubomír Vojtěch Baar</p> <p>Školní psycholog: Mgr. Lubomír Smékal</p> <p>Speciální pedagožka: Mgr. Alena Nádvořníková (DM)</p> <p>Školní poradenské pracoviště se angažuje v mnoha aktivitách, které jsou podrobněji rozebrány níže. Kompetence jsou jasně rozdělené a pracoviště funguje dobře. Mezi jeho hlavní úkoly patří péče o žáky se speciálními</p>

	vzdělávacími potřebami, kariérové poradenství a primární prevence v mnoha oblastech.
Informační zdroje školy	<p>Žákům a studentům je k dispozici studentské informační centrum, kde je zabezpečeno klidné studijní prostředí a k zapůjčení také robustní fond převážně odborné literatury, který je průběžně obnovován. Pro zkvalitnění výuky jsou používány anatomické modely, didaktické hry, laboratorní cvičení a mnohé další aktivity.</p> <p>V nedávné době prošly revitalizací webové stránky školy tak, aby byly přehlednější a uživatelsky přívětivější. Škola má také zřízeny účty na sociální síti Facebook a Instagram.</p> <p>Ve škole jsou rozmístěny nástěnky s informacemi o činnosti poradenského pracoviště, další možnosti, jakým jsou žáci, studenti a pedagogičtí pracovníci informováni, jsou tyto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nástěnky v „respiriu“ školy ve 2. patře u kabinetů členů týmu poradenského pracoviště • internetové stránky školy a informační server školy, sociální sítě • úvodní schůzka rodičů budoucích 1. ročníků, informační schůzky pro rodiče • třídnické hodiny • informace o činnosti poradenského pracoviště na studentských radách i Radě rodičů • představení programu poradenských služeb školy a činnosti poradenského pracoviště prvním ročníkům na začátku školního roku • schůzka třídních učitelů na začátku školního roku • aktuality v rámci PPŠ předány pedagogům na pedagogických poradách a e-mailem

2.2 Vnější zdroje školy

Ke správnému a efektivnímu plnění programu poradenských služeb jsou pracovníkům školního poradenského pracoviště (a nejen jim) přístupná následující síť podpůrných institucí, zařízení, odborníků a služeb. Pro školu jimi konkrétně jsou:

- Webové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy
- Webové stránky zabývající se problematikou prevence (např. prevence-info.cz, adiktologie.cz a další)
- Oblastní metodická prevence při pedagogicko-psychologické poradně, PhDr. Věra Neusar
- Krajský školský koordinátor prevence, PhDr. Ladislav Spurný
- Krajská protidrogová koordinátorka, Mgr. Zuzana Starostová
- Manažer prevence kriminality, Mgr. Michal Poláček
- Olomoucké P-Centrum, jehož aktivity jsou během školního roku hojně využívány
- Spolupracující pracovníci z OSPOD, Policie ČR a dalších organizací
- Další odborná pomoc, internetová metodická podpora
- Programy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, jako jsou například:
- Kongresové dny výchovného poradenství
- Krajská konference PPRCH (primární prevence rizikového chování)
- Pravidelné setkání školních metodiků prevence s oblastním a krajským metodikem v PPP Olomouc (nová legislativa, zkušenosti...)
- Pracovní setkání výchovného poradce s pracovníky PPP, účast na jejich workshopech
- Aktuální volnočasové aktivity zaměřené na preventivní aktivity

2.3 Analýza výchozí situace školy

I přes velký počet žáků a studentů se daří ve škole udržovat přiměřeně přátelské a pozitivní klima. Škola se prostřednictvím pracovníků školního poradenského pracoviště zaměřuje ze začátku školního roku zejména na žáky, kteří jsou v prvním a čtvrtém ročníku. Úspěšnou adaptaci podporuje adaptační kurz, který pro školu garantuje externí agentura zaměřující se na volnočasové aktivity. Každoročně je kurz hodnocen velmi kladně, agentura zasílá škole také hodnocení stavu kolektivu a místa, na která by se měli zejména třídní učitelky a učitelé zaměřit. Žáci čtvrtých ročníků jsou již od září průběžně povzbuzováni k pečlivé přípravě na maturitní zkoušku. V rámci školního poradenského pracoviště vzniklo několik programů – workshopů, na kterých jsou žákům představovány následující oblasti:

- efektivní výukové strategie (1. ročníky)
- náležitosti přihlášek a přijímacích řízení na vysoké školy (4. ročník)
- strategie zkoušky – jak zvládnout stres (4. ročník)

Vzhledem k pozitivním ohlasům se do budoucna budou pracovníci ŠPP snažit takových programů připravit více.

Každoročně na škole probíhá také měření klimatu tříd, zejména se specializací na první ročníky. Poslední výsledky ukazují na převažující spokojenost se školou, s nabídkou aktivit, přístupem pedagogů a zejména fungujícím třídním kolektivem.

Počty konzultací, řešených případů a incidentů jsou pracovníky ŠPP vedeny a předkládány vedení školy v pravidelném intervalu. Ve škole naštěstí není příliš vysoký počet kázeňských problémů a dalších negativních jevů. Ty, které se vyskytnou, jsou okamžitě řešeny a adresovány příslušnými pracovníky. Mezi nejčastější potíže, které žáci a studenti mají ve vztahu k plnění docházky do školy, je problematika omlouvání absencí. V loňském školním roce byly řešeny dvě desítky případů, v drtivé většině postačil dialog mezi třídním učitelem, výchovným poradcem a žákem.

Z hlediska připomínek, které žáci vznášejí, se velmi pozitivně jeví *Studentská rada*, do níž každá třída nominuje po dvou zástupcích, ti se scházejí jednou měsíčně přímo s vedením školy, kde jsou informováni o důležitém dění a mohou vznášet své připomínky. Často jsou vznášeny připomínky na metody výuky, množství učební zátěže, náročnost praxí, ale i technické věci, jako jsou např. připomínky k podobě rozvrhů hodin.

2.4 Přehled témat souvisejících s programem poradenských služeb realizovaných v rámci jednotlivých předmětů na SZŠ

třída	předmět	téma
1.–4.	Tělesná výchova	Sport jako zdravý životní styl, fair play jednání, prevence rizikových sportů
1. ročník	Občanská nauka	Mezilidské vztahy, náročné životní situace, zásady psychohygieny, rizika závislostí, sociální skupiny a vztahy v nich, prevence šikany Etika a mravní normy, prevence rasismu a xenofobie, radikalismus a extremismus
	Zdravotní výchova	Prevence v adiktologii, závislostní chování, výchova ke zdravému životnímu stylu, prevence rizikového sexuálního chování

2. ročník	Psychologie	Poruchy osobnosti a možnosti prevence
	Občanská nauka	Právní minimum, rodinné právo, vztahy v rodině, syndrom CAN, radikalismus a extremismus
3. ročník	Psychologie a komunikace	Náročné životní situace, formy duševní hygieny, rizikové chování, prevence šikany, diskriminace, komunikace ve skupině
4. ročník	Psychologie a komunikace	Sociální patologie, závislostní chování, formy agresivního chování, prevence působení sekt, duševní hygiena
	Občanská nauka	Mravní hodnoty a postoje, etika, multikulturní soužití, kultura osobního projevu
	Ošetřovatelství	Prevence poruch příjmu potravy, prevence sexuálního rizikového chování

3 Preventivní program školy

Hlavní a základní cíl preventivního programu je následující:

Vzdělat a vychovat žáky ke zdravému životnímu stylu s cílem zabránit výskytu rizikového chování v daných oblastech, jejich sociální i osobnostní rozvoj i rozvoj jejich komunikačních dovedností.

Tento cíl je dále rozpracován do cílů dílčích, jejichž naplňování je součástí práce každého zaměstnance školy. Pro lepší adresování cíle jsou hlavní zásady integrální součástí školního řádu, školního vzdělávacího programu a étosu školy. Úspěšnost naplňování tohoto cíle je průběžně monitorována, a to zejména zpětnovazebními dotazníky či diagnostickou činností (třídních) učitelů.

Mezi dílčí cíle patří následující:

- Důsledně aplikovat zásady preventivního programu ve vzdělávacích programech (především v předmětech – zdravotní výchova, psychologie a komunikace, ošetřovatelství, občanská nauka, biologie a ekologie).
- Preventivně působit v co nejširší oblasti rizikových forem chování. V posledních letech se škola zaměřila převážně na prevenci sexuálně přenosných chorob a zvýšení informovanosti v této problematice, to doplňuje samozřejmě tradiční náplň preventivních programů zaměřených na měkké a tvrdé drogy či zvládání agresivního chování.

- Udržet příznivé sociální klima ve škole, zajistit žákům i pedagogům příjemné a podnětné prostředí. Cílem školy je přinášet jakkoli malá zlepšení, která dokazují, že je ve škole zájem o každého jednotlivce.
- Podporovat well-being ve škole, podporovat pozitivní psychické nastavení žáků a učitelů. Ve škole je k dispozici školní psycholog, jehož služby využilo v loňském roce přes 50 žáků střední školy.
- Zlepšovat komunikační a asertivní dovednosti žáků. Do výuky jsou ve větší míře zahrnovány aktivity zaměřené na prezentační dovednosti, pedagogové jsou vybízeni k motivačnímu hodnocení a vyzdvihování progresu daného studenta.
- Zlepšovat sebeovládání a zvládání konfliktů, zejména pomocí efektivních strategií, které jsou žákům ve výuce představovány.
- Vytvářet podmínky pro efektivní využití volného času žáků a studentů, podporovat volnočasové aktivity a zájmové kroužky. S výjimkou čtvrtého ročníku je při tvorbě rozvrhů zohledněn požadavek alespoň jednoho dne s kratším vyučováním tak, aby bylo pro žáky možné se svým koníčkům věnovat a své zájmy rozvíjet.
- Chápat význam zdravého způsobu života. Zdravotnická škola toto považuje za ústřední motiv, který prolíná svými vzdělávacími programy. Výchova a vzdělání budoucích zdravotnických pracovníků cílí také na osvojení návyků zdravého stravování, stanovování si osobních cílů a jejich vyhodnocování.
- Spolupracovat a zapojovat se do projektů – akcí realizovaných jinými odbornými subjekty, zapojit jiné organizace do PPŠ, využívat nabízené programy nestátních organizací.
- Zajistit efektivní výměnu informací a spolupráci mezi pedagogy, školním poradenským pracovištěm a vedením školy.
- Pravidelně monitorovat a evaluovat plnění jednotlivých částí programu a jeho efektivitu.
- Získávat podporu a pochopení kolegů, zvláště třídních učitelů, pro produktivní spolupráci v oblasti preventivního programu. Třídním učitelům je nabídnuta metodická podpora při organizování třídnických hodin tak, aby nebyly zaměřeny pouze na řešení omlouvání absencí.
- Podporovat vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování, minimálně jednou ročně je organizován seminář věnovaný této problematice.
- Kontinuálně informovat pedagogické pracovníky a žáky o jednotlivých aktivitách školního poradenského pracoviště a jejich zařazení do plánu práce školy.

- Posilovat spolupráci s rodiči a institucemi, které nám mohou pomoci zkvalitnit činnost v rámci PPŠ (např. Poradna pro ženy a dívky, Pedagogicko-psychologická poradna, P-centrum, K-centrum, Sdružení D, Společnost Podané ruce, spolupráce s oblastním metodikem prevence, pracovníky Národní sítě podpory zdraví, preventivním pracovištěm Policie ČR...).
- Kontinuálně doplňovat studijní materiály ve studijním a informačním centru a na webových stránkách školy.

Tyto dlouhodobé a střednědobé cíle jsou žáky, studenty i pedagogickými pracovníky vnímány a průběžně plněny s větší či nižší mírou úspěšnosti v závislosti na náročnosti daného cíle.

Z krátkodobějšího hlediska vyzdvihují žáci na základě evaluačních dotazníků následující oblasti, které vyžadují pozornost a stávají se dalšími cíli preventivního programu:

- podporovat sociální dovednosti žáků a jejich psychickou odolnost
- zaměřit se na podporu spokojenosti všech aktérů ve škole – vedení školy, učitelů a žáků
- podporovat vztahy v třídním kolektivu a pozitivní klima ve třídě i ve škole
- posilovat pozitivní vliv psychického nastavení žáků a učitelů na dosahované výsledky ve vzdělávání tzv. well-beingu
- podporovat nadané žáky
- klást důraz na dodržování školního řádu v bodech týkajících se zásad slušného chování, docházky do školy, omlouvání absence žáků a prevence závislostního chování
- motivovat ke studiu a k budoucí profesi, zvýšit množství informačních aktivit ohledně vysokých škol
- podpořit TU při práci se třídou, využívat třídnické hodiny, využívat školního psychologa pro supervize
- motivovat pedagogy ke sdílení efektivních strategií pro učení daného tématu, vysvětlení důležitosti probírané látky a její zařazení do kontextu probíraného učiva
- zefektivnění způsobů hodnocení výsledků vzdělávání

4 Aktivita pro jednotlivé cílové skupiny žáků

S využitím zásad pro efektivní programy primární prevence, které přebíráme od Nešpora a kol. (1999), jsou programy školou uskutečňované podle následujících klíčových požadavků:

- Program začíná pokud možno brzy a odpovídá věku
- Program je malý a interaktivní
- Program zahrnuje podstatnou část žáků

- Program zahrnuje získávání relevantních sociálních dovedností a dovedností potřebných pro život
- Program bere v úvahu místní specifika
- Program využívá pozitivní modely
- Program zahrnuje legální i nelegální návykové látky
- Program zahrnuje i snižování dostupnosti návykových rizik
- Program je soustavný a dlouhodobý
- Program je prezentován kvalifikovaně a důvěryhodně
- Program je komplexní a využívá více strategií
- Program počítá s komplikacemi a nabízí dobré možnosti, jak je zvládat

Součástí preventivního programu jsou čtyři typy aktivit, a to dlouhodobé, komplexní programy, dále jednorázové, hromadné programy a konečně programy indikované a selektivní primární prevence. Typově se jedná o následující programy a workshopy, které jsou průběžně realizovány a zařazovány – bloky primární prevence, interaktivní semináře, besedy, pobytové akce, situační intervence, individuální konzultace, skupinová práce, přednášky. Jejich výčet se rok od roku liší, a jejich konkrétní podobu pro školní rok stanovuje školní metodická prevence v kooperaci s dalšími pracovníky školy, pro letošní rok je plán následující:

4.1 Preventivní plán aktivit pro žáky 1. – 4. ročníku střední školy a studenty vyšší odborné školy

Je-li u činnosti v závorce uvedeno ŠMP, jedná se o aktivitu garantovanou metodickou prevence. Značka KP a VP značí garanci kariérovou poradkyní či výchovným poradcem. Není-li zkratka uvedena, jedná se o činnost, kterou garantuje školní poradenské pracoviště jako celek.

A. Aktivity proběhlé ještě ve školním roce 2023/24 s návazností na současný školní rok

- **Schůzka se zákonnými zástupci žáků budoucích 1. ročníků** – 26. 6. 2024, 17:00 (informace o ŠPP, AK, aktualizace vyšetření v PPP pro žáky s SVP pro poskytování PO v 1. ročníků SŠ)
- **Schůzka třídních učitelů** 30. 8. 2024 (informace o ŠPP – úkoly, změny – proběhlé a chystané aktualizace RVP/ŠVP, formuláře - dotazník pro vyšetření PPP, aktualizace vyšetření žáků v PPP, besedy o učení pro žáky 1. ročníků SŠ)
- Inovace školního webu a informací o ŠPP [VP]
 - srpen 2024
- Aktualizace preventivního programu

B. Aktivity současného školního roku

I. čtvrtletí (září–listopad)

- **Adaptační kurzy** pro žáky 1. ročníků SŠ (pobytový seznamovací program v Karlově pod Pradědem 9. – 13. 9. 2024) [1. turnus ŠMP, KP; 2. turnus VP]
 - navázání spolupráce s třídními učiteli 1. ročníků
 - seznámení se žáky, jejich seznámení s prací ŠPP
 - seznamovací aktivity, sebepoznání, sebepojetí (zážitková pedagogika) – zajišťuje firma Activities4you
 - duben – červen 2024: Oslovení žáků 3. ročníku k zapojení se coby asistentů instruktorů firmy [ŠMP]
 - evaluace programu vlastní a externí
- **Diagnostická činnost** (dotazník pro TU mapující žáky s SVP – PLPP, PO, se školním neprospěchem, s poruchami chování, zdrav. handicapem, nadání...) [VP]
 - termín odevzdání:
 - 15. 9. 2024 pro TU 2. – 4. ročníků
 - 30. 9. 2024 pro TU 1. ročníků
- **Vytipování žáků s projevy SVP** pro zavedení podpůrných opatření (PLPP), popř. doučování a prevenci školního neúspěchu [VP]
- *Administrace Přiznání uzpůsobení podmínek* k maturitní zkoušce [VP]
- **Dodat podklady k nabídce volnočasových aktivit, kroužků a doučování do 27. 9. 2024**
 - Běh kroužků říjen 2024 – červen 2025
- **Návštěva 1. ročníků ve dnech určených pro třídnické práce – představení činnosti ŠPP, adaptační kurz**
 - Termín: 2. – 6. 9. 2024
- **Evidence souhlasu se zpracováním osobních údajů** s činností školního poradenského pracoviště ve spolupráci s vedením školy a TU
 - **TU upozorní rodiče, že je souhlas v bakalářích**
- **Informační panel** pro žáky a studenty (respirium)
 - Nástěnky k volbě povolání [KP], preventivní [VP, ŠMP]
- **Besedy o strategiích učení a studijních návycích na SŠ pro žáky 1. ročníků** [VP]
 - Cíl: prevence školního neprospěchu, jak zajistit školní úspěšnost, podpora při přechodu ze ZŠ na SŠ

- Termín: 2. polovina září v rámci hodin ObN
- Komplexně doplňuje beseda **Jak se učit a ne mučit!** [KP] v rámci hodin ZDV pro obor PS
- Zajistit žákům a studentům přístup k informacím o dalších možnostech vzdělávání a možnostech na trhu práce [KP]
 - úvodní informace pro žáky 4. ročníků a 1. ročníku VOŠ o kariér. poradenství na škole
- **konec září Beseda pro studenty 1. roč. VOŠ [KP]**
 - **Strategie, techniky učení** na VOŠ (1.AB DVS, 1.DDH, 1.DZL, 1.DDS)
- Beseda *Jak na VŠ* [KP]
 - nabídka přípravných kurzů na VŠ, nabídky časopisu Kam po maturitě
 - nabídka asistence s přihláškou na VŠ/VOŠ
 - informace o vhodné volbě dalšího profesního růstu – www.infoabsolvent.cz
 - Zajištění besedy agentury Sokrates o možnostech dalšího studia pro 4. ročníky.
- Poskytování kariérového poradenství žákům a rodičům, informační servis v otázkách profesní orientace, perspektivy na trhu práce, podmínky přijímacího řízení na VŠ [KP]
- Kongresové dny výchovného poradenství – termín 4. – 5. 10. 2024 [VP]
- Kontrola individuálních studijních programů, individuální schůzky s žáky SVP [VP]
- jazykové kurzy
- Úřad práce Olomouc
 - Monitorování vypsání akce **Oborové dny** [KP]
 - **příprava prezentace oborů SZŠ pro žáky 9. tříd a jejich rodiče**
- start projektu **Nastartuj svou kariéru** [KP]
- **Den kariérového poradenství [KP] – 27. 9./4. 10. 2024**
 - Prezentace SZŠ určená žákům 8. a 9. ročníků ZŠ
 - Místo konání: Šternberk
- **Veletrh práce ve zdravotnictví [KP]**
 - pro žáky 4. ročníku SŠ + 1. ročník VOŠ
 - místo konání: hotel Clarion
 - **termín: 23. 10. 2024**
 - **zodpovídají: TU, vyučující předmětu OSN - PedD**
- **Gaudeamus Brno 19. – 22. 11. 2024**

- 4. ročníky mají nárok na 1 den, společná cesta s TU
- Zodpovídají: TU 4R
- Průběžné prezentování nabídky pracovních míst pro studenty VOŠ přes třídní týmy na MS Teams [**KP**]
 - Nabídky umístění na praxe pro studenty VOŠ
- Besedy pro žáky 4. ročníků „Připravujeme se k maturitě“ [**VP**]
 - Termín: prosinec 2024 – leden 2025
- Individuální kariérové poradenství pro žáky SŠ [**KP**]
- Spolupráce s rodiči na třídních schůzkách – představení práce na Radě rodičů (listopad, 2024) [**VP**]
 - kontakty na doucovani.cz, Populo
 - dotazníky k vyšetření v PPP
- **Scholaris** – prezentace středních škol OK, možnost konzultací [**KP**]
 - Probíhá říjen + listopad 2024
- Příprava a organizace prezentační a informační akce „Den otevřených dveří“ na naší škole (listopad, prosinec, leden) [**VP, KP**]
- Přehled VŠ a VOŠ v listopadovém čísle Učitelských novin [**KP**]
 - Distribuce do sborovny a k TU 4R
- Průběžná spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou Olomouc [**VP**]
 - Odesílání žáků ke zpracování *posudků k uzpůsobení podmínek maturitní zkoušky, konzultace o vyšetření žáků s SVP*
- **Živá knihovna povolání** [**KP**]
 - podzim 2024 – prezentace oborů SZŠ pro žáky ZŠ
- **Exkurze Terezín** [**VP**]
- Kulturně-historická exkurze Praha – 4. ročníky

II. čtvrtletí (prosinec–leden)

- Konzultace s TU 1. ročníků o předběžných výsledcích žáků za 1. pololetí [**VP, ŠMP**]
 - (sociální klima třídy, úspěšnost žáků při studiu, problémoví žáci, talenty)
 - VP nabízí dotazníky na klima třídy, pomáhá s vyhodnocením, vypracováním zprávy

- Kontrola studijních výsledků žáků s SVP po čtvrtletní pedagogické radě
 - Návrhy opatření
- Průběžné konzultace s TU [VP, ŠMP]
- Informace KP na studentské radě [KP]
- Dny otevřených dveří na VŠ a VOŠ (prosinec 2024, leden, únor a duben 2025)
- Přihlášky na VŠ, podrobné informace pro třídy 4. roč. [KP, VP]
 - Individuální konzultace určené 4. ročníkům SZŠ se zaměřením na možnosti volby dalšího studia, pracovního uplatnění, pomoc studentům při vyplňování přihlášek na VŠ, odvolání.
- Možnosti zapojení nadaných a talentovaných žáků do školních soutěží a SOČ
- **Projektový den – Holocaust, Židé, rasismus [VP]**
 - Leden 2025, žáci 2. ročníku SŠ
- **Kariérové poradenství pro žáky SŠ (kritéria přijímacího řízení na VŠ) [KP]**
- Individuální kariérové poradenství pro žáky SŠ [KP]

III. čtvrtletí (únor, březen)

- Konzultace s TU – výchovně-vzdělávací problémy žáků [VP]
- Výsledky žáků s SPU ve 3. čtvrtletí [VP]
 - Průběžné monitorování
- Termín k odeslání přihlášek na VŠ – **15. 3. 2025 [KP]**
- Aktualizace možností přípravy na VŠ [KP]
- Příprava žáků 4. roč. k maturitě – konzultace [KP, VP]
- Absolventský program FNOL pro SŠ a VOŠ – nabídka pracovních míst na webových stránkách, možnosti kariérního růstu a dalšího vzdělávání
- Individuální kariérové poradenství pro žáky SŠ [KP]
- Beseda k potírání závislostí – 1. ročníky [ŠMP]
 - Prožitková lekce P-centrum Olomouc

IV. čtvrtletí (duben–červen)

- Přijímací zkoušky na SZŠ

- Konzultace s TU – výchovně-vzdělávací problémy žáků [VP]
- Příprava k maturitním zkouškám – konzultace pro žáky 4. roč., [KP]
- **Beseda pro žáky 4. ročníků – Strategie zkoušky [VP]**
- **Zajištění pravdivých a spolehlivých informací z Úřadu práce pro žáky 4. ročníků SZŠ a studenty 3. ročníku VOŠz, [KP]**
 - odborná exkurze nebo beseda s pracovníkem Úřadu práce, možnosti uplatnění absolventů na trhu práce
- Ve spolupráci s TU hodnocení výsledků práce
 - klima ve třídě, úspěšnost žáků, žáci s SVP, nadanými žáky ve spolupráci se školním psychologem.
- Den s handicapem – pro žáky 2. ročníků [ŠMP]
- Pomoc při řešení žádostí o přezkoumání výsledků maturitní zkoušky
- Podání přihlášek na VOŠ (konec května)
- Maturitní zkoušky (květen – červen) [VP]
- Hodnocení žáků se SVP pro PPP ve spolupráci s TU [VP]
- Individuální kariérové poradenství pro žáky SŠ [KP]

Pracovníci ŠPP a TU mapují a řeší sociálně-patologické jevy na škole (šikana, návykové látky, záškoláctví)

- zpracování dotazníků ve vytipovaných třídách a postup dle zjištěného. Dle PP pomáhá zajišťovat akce – besedy, přednášky, komponované pořady, kulturní akce.
- ŠMP, VP a KP prezentují výsledky preventivní práce školy na závěrečné poradě pedagog. prac., zpracovávají závěrečnou zprávu.
- VP spolupracuje dle potřeby s dalšími institucemi: PPP, SPC, P-centrum, SVP, Policie ČR atd.
 - spolupracuje s pracovníky PPP, konzultuje výsledky šetření a doporučení PPP.
- VP se dle aktuální nabídky zúčastní vzdělávacích akcí pro VP, sleduje akce organizované Asociací školských poradců.
- VP i KP sledují aktuální Vyhlášky MŠMT, zvl. aktuální dodatky k RVP ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a další změny ve školské legislativě.

C. Protidrogová prevence [ŠMP]

- Realizace prožitkové lekce v P-centru pro všechny 1. roč. (březen) se zaměřením na účinky návykových látek a důsledky závislosti.

- Realizace besed s ex-userem ve spolupráci s P-centrem pro 3. ročníky SZŠ.
- Návštěva vybraných akcí v rámci „Týdne duševního zdraví“ (říjen) - VOŠ.
- Návštěva K – centra – kontaktní centrum pro drogově závislé i jiné závislosti (vybrané třídy VOŠ).
- Návykové látky, rizika užívání – beseda pro 1. ročníky v rámci Dne prevence (červen) realizuje Policie ČR
- Další akce dle aktuální nabídky a aktuální potřeby pro danou třídu.

D. Další preventivní aktivity [ŠMP]

Prevence rizikového sexuálního chování

- Program prevence HIV, pohlavních chorob a těhotenství dospívajících - beseda o nemoci AIDS, sexu, lásce a věrnosti.
- Interaktivní program prevence HIV/AIDS – KHS Olomouc
- Poradna pro ženy a dívky – beseda – láska a sexualita, návštěva poradny – PSK 3. roč., ZDV 1. roč.
- Žena jako symbol života, reprodukční a sexuální zdraví – beseda zaměřena na sexuální výchovu pro 1. ročníky.

Prevence hazardních her a patologie hráčství, netolismus

- Galerijní program v P-centru pro 3. ročník.
- Sdružení Podané ruce Olomouc – v rámci OBN 2. ročník

Posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence šikany, rasismu

- E-bezpečná škola – beseda o ne/bezpečnosti internetu, kyberšikany – pro 1. roč.
- Filmová projekce Jeden svět na školách.
- Historická exkurze pro 3. ročníky - Osvětim, Terezín.
- Projektový den – Holocaust, židé, rasismus pro žáky 2. ročníku SŠ.
- Multikulturní aspekty v práci zdravotnického pracovníka – beseda- studenti VOŠ.

Prevence kriminality, právní odpovědnost

- Beseda se členy preventivní skupiny Policie ČR o právní odpovědnosti žáků.

Podpora zdravého životního stylu a pozitivního klimatu školy

- Adaptační kurz pro 1. ročníky.
- Den prevence pro 1. a 2. ročníky SŠ (různá témata dle aktuální potřeby nebo nabídky – prosinec, červen).

- Třídnické hodiny.
- Lyžařské, vodácké a sportovní kurzy školy.
- Volnočasové aktivity žáků a studentů: sportovní kroužky, kroužek první pomoci, jazykové kroužky, sportovní a kulturní akce, zahraniční vzdělávací zájezdy, návštěvy divadelních představení a koncertů.
- Účast žáků 2. ročníků na školní akci 24 hodin s handicapem (červen).
- Organizace humanitárních akcí: Srdíčkový den, Bílá pastelka, Květinový den, další humanitární akce dle aktuálních možností a nabídky.
- Spolupráce s rodiči – pomocí TU a ŠMP informovat rodiče o aktivitách školy v rámci PPŠ (třídní schůzky, Rada rodičů).
- Kontinuální spolupráce s TU při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd
- Každoroční DVPP pro pedagogy z oblasti prevence rizikového chování a posilování příznivého klimatu školy.
- AUTOEVALUACE PPŠ – zhodnocení psychosociálního klimatu a výskytu sociálně nežádoucích jevů na škole (uvedeno v závěrečné zprávě), zhodnocení efektivity preventivních akcí (provede a vyhodnotí ŠMP).
- Schůzky ŠMP, VP, KP a školního psychologa, seznámení s výsledky evaluace PPŠ, zhodnocení efektivity aktivit.
- Pravidelné seznamování pedagogického sboru s činností poradenského pracoviště na poradách pedagogických pracovníků.
- Doplnování jednotlivých částí programu podle potřeb a zájmu studentů, rodičů a pedagogů.

E. Sebevzdělávání pracovníků ŠPP

- Pravidelné setkávání školních metodiků prevence (2x ročně), zajišťuje oblastní metodik prevence pro Olomouc, školící akce z nabídky Scholaservis, agentury Descartes, NÚDV, P-centra a jiných organizací dle aktuální nabídky a potřeb ŠMP
- Setkání výchovných a kariérových poradců Olomouckého kraje
- Kongresové dny výchovného poradenství
- Krajská konference PPRCH v Olomouci – 13. září 2024
- Vzdělávání dle celoročního plánu DVPP školy (uvedeno v závěrečné zprávě)
- Sledování související legislativy, studium odborných časopisů a literatury

5 Spolupráce s rodiči a zletilými žáky

Rodiče jsou informováni o kontaktech a konzultačních hodinách pedagogů a členů poradenského pracoviště na informačních schůzkách, webových stránkách školy a prostřednictvím TU.

Rodiče jsou informováni o preventivních aktivitách pro žáky na informačních schůzkách, dále zápisem aktuální akce do studijního průkazu či Komens v systému Bakaláři.

Rodič (zákonný zástupce) žáka, zletilý žák poskytuje škole informovaný souhlas se zpracováním osobních údajů za účelem poskytování poradenských služeb (GDPR).

Rodiče a zletilí žáci mají možnost podpořit aktivity programu poradenských služeb prostřednictvím příspěvku do Nadačního fondu E. Pöttinga, který se mj. zaměřuje na materiální zkvalitnění studia na škole. Spravuje rozsáhlý fond učebnic, jež zapůjčuje žákům na celý školní rok za minimální poplatek a šetří tak finanční prostředky rodinám. Mimo to Nadační fond spolufinancuje sportovní, adaptační a kulturní aktivity pro žáky a studenty školy.

6 Evaluace předchozího školního roku z pohledu programu poradenských služeb

Evaluace je každoroční, setrvalý proces, na jehož výsledcích je založeno upravování preventivního programu školy. Řídí se následujícími obecnými zásadami:

- Aktivity a jejich dopad na účastníky programu jsou průběžně vyhodnocovány
- Sledování procesu změn (porovnání žáků 1. a 3. ročníku).
- Celkové zhodnocení náplně preventivního programu za celý školní rok (výsledky zahrnuté do závěrečné zprávy PPS a výroční zprávy školy).
- Mapování zájmu žáků, pedagogů a rodičů o uvedené aktivity.
- Dotazník pro 1. ročníky SŠ v červnu - Klima školy z pohledu žáků SŠ
- Krátký evaluační dotazník pro TU na konci školního roku.

Prostředky vyhodnocení: evaluační dotazníky a škály, rozhovory. Analýzou získaných dat jsou získány podněty k vypracování nové verze preventivního programu pro následující školní rok.

Pracovníci školního poradenského pracoviště v uplynulém školním roce poskytovali následující služby, které žáci, rodiče i učitelé využili v četnosti dle tabulky:

Ve školním roce 2023/2024 byly řešeny:

Služby a činnosti, metodická pomoc	Počet za školní rok
Výchovně-vzdělávací problémy (neprospěch, nekázeň, porušování ŠŘ, problémy s učením, absence)	18
Kariérové poradenství pro žáky	8
Výchovná komise, jednání s rodiči	9
Poradenská činnost pro učitele, TU, spolupráce s vedením školy, DM	22
Práce s třídním kolektivem	9
Konzultace se školním psychologem	15
Spolupráce s institucemi, spolupráce s PPP (vyšetření, posudky)	14
Práce s žákem v krizi (osobní, rodinné problémy)	9
Řešení výskytu rizikového chování (agrese, šikana, závislosti, poruchy příjmu potravy ...)	6
Řešení vztahů v rámci školy	6
Metodické vedení pedagogů v oblasti prevence rizikového chování	7
Individuální konzultace s rizikovými jedinci	9
Vyhodnocení PLPP, PO a IVP	17
Práce se žáky s SPU	24
Metodická pomoc a pomoc při výuce žáků z Ukrajiny – 3 žáci Spolupráce s koordinátorem ukrajinských žáků	průběžně
Práce s nadaným žákem, podpora	2

Činnost školního psychologa:

- ve školním roce ŠP uskutečnil 69 konzultací s žáky a studenty SZŠ a VOŠZ
- problematika konzultací se většinou prolínala – studijní, osobní, výchovné problémy s rodinnými, zvládání obtížných sociálních situací, problémy s přístupem učitelů
- zvláštní skupinou byla problematika nespokojenosti žáků a studentů se způsobem výuky a chováním některých pedagogů

- 3 konzultace se primárně týkaly výuky, většinou žáci řešili problémy v oblasti školní neúspěšnosti a vyrovnání se s nároky studia. Tyto konzultace byly iniciovány pedagogy.
- ve dvou případech proběhla práce s třídním kolektivem z důvodu nevhodného chování žáků ve skupině a špatného klimatu ve třídě
- probíhaly průběžné konzultace s VKP, ŠMP a vedením školy, probíhalo řešení aktuálních problémů a krizových situací
- poskytnuty byly 3 konzultace pedagogům ohledně práce se studenty, ostatní se týkaly spíše osobních problémů a vztahových problémů na pracovišti

Návrh opatření pro další školní rok:

- zaměřit se na podporu spokojenosti všech aktérů ve škole – vedení školy, učitelů a žáků
- podporovat vztahy v třídním kolektivu a pozitivní klima ve třídě i ve škole
- posilovat pozitivní vliv psychického nastavení žáků a učitelů na dosahované výsledky ve vzdělávání tzv. well-beingu
- podporovat Wellbeing projekt – Partnerství do vzdělávání 2030+
- podporovat sociální dovednosti žáků a jejich psychickou odolnost
- podporovat nadané žáky
- klást důraz na dodržování školního řádu v bodech týkajících se zásad slušného chování, docházky do školy, omlouvání absence žáků a prevence závislostního chování
- motivovat ke studiu a k budoucí profesi
- podpořit TU při práci se třídou, využívat třídnické hodiny, využívat školního psychologa pro supervize

PŘÍLOHY

Seznam příloh

1. Strategie prevence a řešení školní neúspěšnosti žáků naší školy
2. Vymezení funkcí a pracovních náplní jednotlivých pracovníků poradenského pracoviště
3. Interní pravidla pro plnění a administraci PLPP a IVP
4. Školní program proti šikanování
5. Krizový plán školy – strategie postupu řešení v případě zjištění rizikového chování
6. Přehled legislativy a platných předpisů pro prevenci rizikového chování

7 Příloha č. 1: Strategie prevence a řešení školní neúspěšnosti žáků naší školy

7.1 Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je mnohdy podceňovaným fenoménem, často slýcháme, že je člověk na něco „blbý“, nebo, že se ještě hůře „toto nikdy nemůže naučit, protože mu to prostě nemyslí“. Řešení neúspěšnosti žáka není nikdy jednoduché, je komplexní a pro jeho zdárný průběh je nutné vyhledávat příčiny, proč se žákům ve škole nedaří. Otázka školního výkonu, prospěchu, školní zdatnosti a hlavně neprospěchu ve škole je tedy vážným problémem, jehož řešení si vyžaduje náročnou práci se žákem. Při řešení školních neúspěchů musí pravidelně spolupracovat učitelé, rodiče a samotní žáci. Mnohdy je nutná i konzultace s odbornými školními psychology a školskými poradenskými zařízeními.

Mezi příčiny se řadí:

- snížená úroveň rozumových schopností
- vývojové změny – nezralost, výkyvy psychických stavů spojené s dospíváním aj.
- nerovnoměrné rozložení nadání – případně i specifické poruchy učení
- poruchy chování
- tělesný stav – případná zdravotní omezení či zdravotní postižení
- sociální vlivy – rodinné prostředí, prostředí, kde žák po škole pobývá
- psychické vlivy – osobnostní nastavení jedince

7.2 Strategické postupy pro řešení školní neúspěšnosti

7.2.1 Snížená úroveň rozumových schopností

Postup začíná tvorbou plánu pedagogické podpory (PLPP), v němž si na základě rozboru výukových potíží žáka učitelé vymezí principy individuální práce s dítětem. Tento plán uplatňují ve výuce po dobu tří měsíců, po jejichž uplynutí plán zevrubně analyzují vyučující ve spolupráci s TU a VP.

Pokud se situace nelepší, je požádána rodina dítěte o vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně. Výstupy z vyšetření slouží škole jako podklad pro uplatňování podpůrných opatření, která slouží k minimalizaci nevýhod oproti ostatním. Pokud se nezjistí mentální postižení, má žák podle současných právních předpisů nárok na zvýšenou pedagogickou podporu odpovídající stupni 1 či 2.

Řídíme se strategií pozitivního přístupu: Základní zásadou je oceňování jejich snahy a vyzdvihování jakéhokoli jejich pokroku. Tímto způsobem zachováme školní motivaci

i navzdory horšímu prospěchu. Cílem je předejít tomu, aby se u žáka rozvinuly pocity méněcennosti, v jejichž důsledku se u těchto žáků mohou rozvinout poruchy chování.

Učitel by se měl snažit u každého žáka najít určitou oblast, v níž se žákovi ve škole daří. Jinou možností je nasměrovat žáka k nějaké smysluplné mimoškolní aktivitě.

7.2.2 Vývojové změny

Nezralost lze chápat jako příležitost pro to, aby člověk naopak dozrál. Žáci na začátku studia ještě nejsou dospělí a nelze k nim tak přistupovat. Problémy se sebeovládáním se přirozeně objevují i ve škole a učitelé by měli brát v potaz, že mnohé negativní projevy nebo různé nepříjemné poznámky či drzé narážky by žáci ani nevyslovili nahlas, kdyby si svou reakci promysleli.

Přistupovat ke každému jako k jedinečnému jednotlivci je základním krokem. Projevení respektu učitelem je pozitivním příkladem pro ostatní. Nezralost je ve vzdělávacím procesu zcela běžná a je nutné ji tak brát. Metody, které lze využít, by vždy měly být aplikovány v míře, kdy se zodpovědnost žáka za jejich splnění zvyšuje. Postupným plněním náročnějších úkolů si žák přisvojuje dobré charakterové vlastnosti a učí se o věcech mluvit, přiznat, co mu dělalo potíže, v čem se cítil silný, atd.

Uplatňované metody jsou převážně diskuzní, motivační a aktivizační. Učitelé vždy vysvětlí pravidla aktivit předem a u aktivit zaměřených na osobní záležitosti je dovoleno se aktivity neúčastnit, případně nesdílet citlivé osobní informace. Učitelé jsou motivováni k tomu, aby ve výuce nekomentovali náležitosti vzhledu žáků a studentů, výjimkou jsou případy, kdy je porušován školní řád.

Po celou dobu studia je navíc k dispozici školní psycholog a další pracovníci ŠPP.

7.2.3 Nerovnoměrné rozložení nadání

„Kde nenacházíme nadání, úsudek ani pili, tam se při vyučování či učení nedopracujeme úspěchu buď vůbec, nebo jen v malé míře“ (J. A. Komenský).

Existuje určitá maximální míra, často označovaná jako strop toho, co v daném oboru dokážeme pochopit. Univerzálních jedinců ubývá přímo úměrně s tím, jakým tempem narůstá počet informací. Jedná se tak o zcela přirozenou věc, že „někomu něco nejde“.

Na co se učitelé především zaměřují, je to, aby žák alespoň ukázal, že i přes určité úskalí se pokusil daný úkol zvládnout. Více než přísné hodnocení splnil/nesplnil by tak učitel měl přihlídnout i k tomu, jakou práci si s úkolem žák dal. Trpělivý a podporující přístup pedagoga má potenciál vést k tomu, že nemotivovaných žáků bude ubývat. K tomu je potřeba pevně stanovit požadavky a poskytnout podporu.

U specifických poruch učení jsou v maximální možné míře uplatňována podpůrná opatření.

7.2.4 Specifické poruchy chování

Základním předpokladem, aby byly tyto poruchy tlumeny, je pestrá výuka, která začleňuje mnohé výukové principy a střídá činnosti, které žáci během výuky dělají. Jednoduše řečeno je třeba zařídit, aby se žáci ve výuce nenudili. Důsledný přístup učitele k tomu, aby byla práce dokončena, je základní princip zlepšení úspěšnosti žáků s tímto problémem.

Klíčovou součástí je žákovo sebepojetí, které napomáhají v dobrém slova smyslu úspěchy, kterých žák dosahuje. Stanovování reálných cílů je pozitivním motivačním faktorem. Na malých úspěších poté mohou žáci stavět dále. Žákům je ve výuce předkládán pozitivní vzor zvládání a řešení problémů.

Při přetrvávajících problémech je ve spolupráci s výchovným poradcem připraven plán pedagogické podpory, který se zaměřuje na individualizaci výukových strategií.

7.2.5 Tělesný stav

Používání kompenzačních pomůcek, naplňování podpůrných opatření a přizpůsobování podmínek výuky tak, aby zdravotní omezení měla co nejmenší vliv na průběh studia.

7.2.6 Sociální a psychické vlivy

Škola sleduje absenci žáka ve výuce a má nastaveny mechanismy řešení nadměrné školní absence ve školním řádu. Prochází-li žák těžkým obdobím, je na místě situaci řešit minimálně s třídním učitelem, případně psychologem. Cílem této strategie mj. je to, aby se žáci ve škole cítili dobře a bezpečně. Takto laděnému prostředí se škola snaží co nejvíce blížit a žákům jej zprostředkovat.

7.3 Formy a metody práce

Pedagogičtí pracovníci jsou kvalifikovanými pracovníky s potřebnými znalostmi z mnoha oblastí, zejména z oblastí oborových, didaktických a psychologických. Mezi základní metody práce patří otevřená komunikace, nastavení pravidel výuky a prostor pro naslouchání.

Odborněji zaměřené předměty jsou místem pro žákovo uvědomění, co po ukončení střední školy bude čekat na pracovní pozici. Výchovné předměty jsou místem pro rozvíjení dalších stránek osobnosti, kde je možné využít další metody práce.

Mezi konkrétní uplatňované metody a formy práce patří:

- Stanovení přiměřené studijní zátěže, která se úměrně věku zvyšuje (nikoli však neomezeně)
- Podpora domácí přípravy na výuku, např. pomocí badatelských, přemýšlivých úloh
- Zařazení problémových úloh – tj. úloh, u nichž nestačí jen faktická odpověď, ale podporuje přemýšlení a zejména analytické myšlení

- Stanovení jasných pravidel, v nichž výuka probíhá (např. jasné sdělení rozsahu kontroly znalostí, jejich četnost a forma přezkoušení)
- Používání podpůrných a kompenzačních pomůcek
- Individuální práce s žákem
- Párové učení, kooperativní formy učení

Komplexnost strategie demonstruje tzv. **třístupňový model péče**, tzn.

a) Individualizovaná pomoc učitele

Učitel/třídní učitel eviduje počáteční obtíže žáků, provádí pedagogickou diagnostiku pro zjištění žakových vzdělávacích specifíků, realizuje dopomoc v hodinách a případně i občasnou pomoc mimo vyučování, vytváří podnětové materiály „na míru“ vzdělávacích potřeb žáka, intenzivně spolupracuje s rodiči pro překonávání obtíží, zakládá portfolio žakových výtvorů dokumentujících obtíže a pracuje s ním pro dokladování žakových posunů. Pokud se obtíže žáka nevyřešily v průběhu 3-6 měsíců individualizované pomoci učitele, iniciuje řešení problému žáka v prostředí školy za spolupráce školního poradenského pracoviště.

b) Vytvoření plánu pedagogické podpory (PLPP)

Je vytvářen na pomoc žákovi, je strukturovaný, cílený na jednotlivé předměty a přístupy k žákovi, definuje silné a slabé stránky žáka, podílí se na něm učitel/třídní učitel ve spolupráci s odborníky školního poradenského pracoviště (školní psycholog, výchovný poradce), příp. ve spolupráci se školským poradenským zařízením, využívá individualizovanou podporu – opakovanou individuální práci se žákem může poskytovat také proškolený učitel/školní psycholog/školní speciální pedagog. PLPP je termínován (musí být vyhodnocen po třech měsících).

Pokud ani tento přístup nepomáhá vyřešit vzdělávací obtíže žáka (3–6 měsíců), je školou doporučeno komplexní pedagogicko-psychologické vyšetření ve školském poradenském zařízení.

c) Podpůrná opatření dle rozhodnutí PPP, popř. individuální vzdělávací plán

Žák, u kterého nedošlo k překonání vzdělávacích obtíží v rámci stupně 1, je komplexně vyšetřen školským poradenským zařízením, které doporučí stupeň podpůrného opatření, může být stanoveno vypracování individuálního vzdělávacího plánu, jsou doporučeny a realizovány odborné intervence dle podstaty specifických obtíží pouze dle doporučení ŠPZ.

Třístupňový model péče je podpořen i dalšími aktivitami ze strany školy:

- Budování pozitivního školního a třídního klimatu,
- Setkání budoucích žáků 1. ročníků a jejich rodičů s vedením školy a třídními učiteli před zahájením školního roku (červen),
- Organizace adaptačních kurzů pro žáky 1. ročníků
- Organizace besed o učení pro žáky 1. ročníků po zahájení studia – Techniky a strategie učení,
- Organizace besed pro žáky 4. ročníků v říjnu – Jak se připravovat na maturitní zkoušku, strategie zkoušky.
- Finanční motivace – prospěchová stipendia udělovaná na konci pololetí 3 žákům, kteří dosáhli nejlepšího prospěchu ve třídě do studijního průměru 1,5 bez hodnocení stupněm *dobrý*.
- Spolupráce s rodiči
 - pravidelné informování rodičů o výsledcích výchovně vzdělávacího procesu, případné osobní konzultace s rodiči
 - možnost rodičů sledovat prospěch dítěte v programu Bakaláři
 - soustavný dohled rodičů na domácí přípravu žáka na výuku,
- Zohlednění žáků se SVP – využití podpůrných opatření – zvl. 1. stupně + plán pedagogické podpory a jeho pravidelné vyhodnocování
 - 2. stupeň podpůrných opatření + vypracování individuálního vzdělávacího plánu a jeho pravidelné vyhodnocování
- Prevence záškoláctví – pravidla stanovená školním řádem
- Nabídka účasti žáků na školních soutěžích
- Každý vyučující má stanoveny konzultační hodiny, ve kterých ho mohou žáci oslovit s případnými studijními problémy,
- VP má po každém čtvrtletí k dispozici statistiku studijních výsledků všech tříd z Bakaláře a může vytipovat neprospívající žáky a individuálně s nimi řešit jejich studijní problémy, pokud projeví rodiče i žáci zájem.

8 Příloha č. 2: Vymezení funkcí a pracovních náplní jednotlivých pracovníků poradenského pracoviště

Převzato z pokynu 177/S, organizační řád s platností od 1. 9. 2024.

8.1 Výchovný poradce

- pracuje se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- poskytuje odbornou pomoc žákům při vyhledávání vhodných stylů učení, odbornou intervenci u žáků se specifickými poruchami učení a chování,
- řeší problémové situace,
- vyhledává mimořádně nadané žáky – participuje na úpravách jejich učiva,
- podílí se na odhalování šikany, projevů diskriminace, nepřátelství nebo násilí a jiných negativních jevů na škole,
- navrhuje řešení konfliktních situací (rodič-učitel, žák-učitel, žák-žák),
- spolu s třídními učiteli a vedoucími studijní skupiny sleduje žáky a studenty ze znevýhodňujícího sociálněkulturního prostředí,
- ve spolupráci s dalšími pedagogickými pracovníky se podílí na zavádění a vyhodnocování preventivních programů ve škole (protidrogová prevence, šikanování, vandalismus),
- organizuje adaptační kury žáků SZŠ,
- vyhledává a zajišťuje orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, připravuje návrhy na další péči o tyto žáky,
- zajišťuje nebo zprostředkovává diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb (vstupní a průběžné) a intervenční činnosti pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- spolupráce se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- sleduje využívání a vyhodnocování podpůrných opatření poskytnutých žákům,
- komunikace s žáky, rodiči a dalšími pedagogickými pracovníky Školy v této oblasti,
- připravuje podmínky pro integraci žáků se zdravotním postižením ve Škole, koordinuje poskytování poradenských služeb těmto žákům Školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinuje vzdělávacích opatření u těchto žáků,
- zprostředkovává nové metody pedagogické diagnostiky a intervence,

- poskytuje metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům Školy s přípravou a vyhodnocováním plánu pedagogické podpory, s naplňováním podpůrných opatření ve vzdělávání, s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů, v otázkách integrace, práce s nadanými žáky apod.,
- poskytuje informace o činnosti Školy, školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům,
- shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a zajišťuje je v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů,
- vedení písemné záznamy umožňující doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření,
- metodicky pomáhá učitelům poskytujícím nápravnou péči,
- spolupracuje se školním psychologem, školním metodikem prevence, kariérovým poradcem a speciálním pedagogem.

8.2 Kariérový poradce

- poskytuje informace z hlavních oblastí kariérového poradenství – kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka a studenta,
- realizuje základních skupinových šetření k volbě povolání, administraci, zpracování a interpretaci zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků a studentů,
- vykonává individuálních šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti (ve spolupráci s třídním učitelem, vedoucím studijní skupiny),
- poskytuje poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků (ve spolupráci s třídním učitelem),
- zajišťuje skupinové návštěvy žáků školy v informačních poradenských střediscích úřadů práce a poskytuje informace žákům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek,
- poskytuje služby kariérového poradenství žákům a studentům/cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám,
- poskytuje metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům Školy v otázkách kariérového rozhodování žáků,

- předává odborné informace z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy,
- spolupracuje se školním psychologem, školním metodikem prevence, výchovným poradcem a speciálním pedagogem.

8.3 Školní metodik prevence

- v rámci metodické a koordinační činnosti realizuje tyto aktivity:
 - koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu Školy,
 - koordinace a participace na realizaci aktivit Školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů,
 - metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků Školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.),
 - koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků Školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů,
 - koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti,
 - koordinace spolupráce Školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů,
 - kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů,
 - shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů,
 - vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření,
- v rámci informační činnosti realizuje tyto aktivity:

- zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům Školy,
- prezentace výsledků preventivní práce Školy, získávání nových odborných informací a zkušeností,
- vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků Školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci),
- v rámci poradenské činnosti realizuje tyto aktivity:
 - vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně patologického chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli),
 - spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj sociálně patologických jevů ve Škole,
 - příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve Škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům Školou a specializovanými školskými zařízeními.

8.4 Školní psycholog a speciální pedagog

[Náplň práce](#) je převzata z přílohy č. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb. v platném znění.

9 Příloha č. 3: Interní pravidla pro plnění a administraci PLPP a IVP

S těmito pravidly je pedagogický sbor pravidelně a prokazatelně seznamován, tato pravidla jsou přístupná všem pedagogickým pracovníkům školy v informačním systému školy.

Za zpracování a kontrolu uplatňování PLPP zodpovídá výchovný poradce, spolupracuje při tom s třídními učiteli, dalšími vyučujícími a členy poradenského pracoviště.

Výchovný poradce vytváří a udržuje elektronickou databázi žáků s PLPP.

9.1 Podnět k tvorbě PLPP ze strany školy

1. Třídní učitelé, učitelé předmětů a další pedagogičtí pracovníci (asistent pedagoga, vychovatelka domova mládeže) dávají koordinátorovi vzdělávání žáků se SVP podněty k vytvoření PLPP žáka.
2. Na tvorbě PLPP vždy spolupracuje koordinátor vzdělávání žáků se SVP a třídní učitel žáka (v případě potřeby také další pedagogičtí pracovníci – vyučující předmětu, asistent pedagoga, vychovatelka domova mládeže, školní psycholog atd.).
3. Výchovný poradce kontaktuje zletilého žáka nebo zákonné zástupce žáka nezletilého a domluví s nimi schůzku, které se může účastnit také třídní učitel.
4. Výchovný poradce koordinuje tvorbu PLPP v elektronické podobě – každý pedagogický pracovník dodá požadované informace a formuluje své požadavky.
5. Výchovný poradce vyplní formulář PLPP včetně formulace cílů a doplnění informací získaných od zákonných zástupců žáka/zletilého žáka a ostatních pedagogických pracovníků, v případě potřeby konzultuje s třídním učitelem.
6. Výchovný poradce zkontroluje vytvořený PLPP žáka a zařadí ho do elektronické databáze PLPP školy.
7. Výchovný poradce informuje o vzniku nového PLPP ostatní pedagogické pracovníky (e-mailem, na poradě) a vedení školy.
8. Výchovný poradce vytiskne PLPP, předá třídnímu učiteli k zajištění jeho podepsání všemi zúčastněnými (zákonní zástupci žáka, příp. zletilý žák, další vyučující žáka, poradenský pracovník školy).
9. Třídní učitel předává vytištěný a podepsaný PLPP výchovnému poradci k založení do dokumentace žáka.
10. Pedagogičtí pracovníci zodpovídají za dodržování PLPP žáka během výchovně vzdělávacího procesu. Případné změny nebo problémy konzultují s výchovným poradcem a/nebo třídním učitelem žáka.
11. Po uplynutí platnosti PLPP žáka výchovný poradce zasílá mailem podnět TU, aby vysbíral vyjádření vyučujících k realizaci PLPP.

12. Třídní učitel podklady vyučujících zkompletuje vyhodnocení PLPP žáka a zašle jej elektronicky výchovnému poradci.
13. Výchovný poradce či třídní učitel (na základě jejich domluvy) seznámí se závěry vyhodnocení dotyčného žáka, případně i jeho zákonné zástupce.

9.2 Podnět k tvorbě PLPP ze strany školského poradenského zařízení

1. Škole je doručeno Doporučení ke vzdělávání, které žáka zařazuje do 1. stupně podpůrných opatření a zároveň ukládá škole povinnost sestavit žákovi PLPP.
2. Výchovný poradce o této skutečnosti informuje třídního učitele, žáka a další pedagogické pracovníky (podle potřeby).
3. Další postup viz výše od bodu 2.

9.3 Individuální vzdělávací plán

Je-li individuální vzdělávací plán přiznán jako podpůrné opatření školským poradenským zařízením, vypracuje výchovný poradce dle doručeného doporučení příslušný individuální plán bez zbytečného odkladu, nejpozději však v zákonné lhůtě do 30 dnů od doručení zprávy do školy.

Stejná pravidla se uplatní, je-li vzdělávací plán z důvodu sportovní reprezentace, na žádost rodiče, zletilého žáka. V těchto případech je individuální vzdělávací plán upravován dle požadavků žádosti.

V individuálním vzdělávacím plánu jsou dodrženy následující zásady:

- Vždy se výchovný poradce snaží individuální vzdělávací plán přizpůsobit potřebám žáka/studenta, nicméně s co možná nejmenší modifikací výstupů, způsobů hodnocení a zadávání práce
- Individuální vzdělávací plán v případě nezletilých podepisuje zákonný zástupce, jinak je dostačující podpis zletilého žáka
- Individuální vzdělávací plán se přiznává vždy maximálně na jeden školní rok (tj. končí nejpozději k poslednímu srpnu daného školního roku)
- Individuální vzdělávací plán je vyhodnocován následujícím způsobem:
 - o Na konci prvního pololetí/zimního období VOŠ je pořízena interní evaluace, ať už formou písemnou či ústní

- Závazné vyhodnocení je ke konci 2. pololetí, v červnu, toto vyhodnocení je vždy písemné a odesílá se do příslušného poradenského zařízení k zařazení do dokumentace klienta

Přílohy 1 až 3 zpracovali: Hana Rajnohová, Lubomír Vojtěch Baar

10 Příloha č. 4: Školní program proti šikanování

Program je zpracován v souladu s Metodickým pokynem k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (MŠMT – 21149/2016) a v souladu s Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-2028.

Program proti šikanování má přispívat k vytváření bezpečného prostoru, respektujícího a vstřícného prostředí ve škole. Zaměřuje se především na prevenci šikany a nabízí postupy pro případ řešení šikanování. Je určen pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům školy a stejně tak žákům a jejich rodičům.

Naším cílem je tedy vytvořit takové školní prostředí, ve kterém se šikaně nedaří, snažit se zvládnout takové metody, techniky a přístupy, aby se dařilo šikaně předejít, včas ji rozpoznat a umět řešit a nakonec minimalizovat její výskyt.

Co je vlastně šikana ...?

Šikana je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích vůči jedinci nebo skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. **Kyberšikana** je forma agrese, která se uplatňuje vůči jedinci či skupině osob s použitím informačních a komunikačních technologií (např. útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod.). Kyberšikana musí splňovat zejména kritéria opakovanosti, musí být dlouhodobá a musí být vnímána jako ubližující. Nejčastější projevy kyberšikany viz příloha č. 3 tohoto programu. Od kyberšikany je potřeba odlišit příbuzné negativní typy násilného chování jako např. sexting, cyberstalking, spam či phishing.

10.1 Cíle programu proti šikanování

- Vytvořit bezpečné, respektující a spolupracující prostředí ve škole.
- Nastavit vstřícné vztahy mezi všemi členy společenství školy.
- Zvýšit vnímavost vůči změnám v třídních kolektivech a vůči signálům šikany (přímé x nepřímé varovné signály) viz příloha č. 1 tohoto programu.
- Zdůraznit důležitost vytváření bezpečného prostředí ve škole - podle možností svého předmětu učitelé zařazují do výuky prvky k rozvoji pozitivních vztahů, umožňují rozvoj spolupráce i zpětnou vazbu. Snaží se vyhýbat technikám a metodám, které neúčelně

vytvářejí či zvyšují napětí mezi žáky a následně vytvářejí potřebu uvolnit se negativní energií (např. ironizování, zesměšňování, vytváření stresového prostředí apod.).

- Průběžně pracovat s třídními kolektivy, informovat žáky o problematice šikany – adaptační kurz, třídnické hodiny, výukové předměty, které mají vztah k prevenci sociálně nežádoucích jevů (např. občanská nauka, zdravotní výchova, psychologie...).
- Zajistit vzdělávání pedagogických pracovníků v akreditovaných kurzech k problematice šikany a kyberšikany, se zaměřením na rozpoznání jednotlivých stádií šikanování – viz níže.
- Provádět diagnostiku a léčbu zárodečné a počáteční podoby šikanování prostřednictvím užšího realizačního týmu v rámci školy – vedení školy, třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce a školní psycholog.
- Vytvářet a udržovat prostředí bezpečné školy pro prevenci šikany zaměřené na učitele.
- Spolupracovat s odborníky státních i nestátních institucí při řešení případů pokročilého stádia šikany (PPP, SVP, Policie ČR, OSPOD...).
- Spolupracovat se zákonnými zástupci žáků - informovat rodiče o programu proti šikanování – zahrnout do programu schůzek rodičů v 1. pololetí školního roku.
- Provádět diagnostiku výskytu šikany na škole formou dotazníkového šetření, mapovat vztahy v třídním kolektivu. Diagnostika problémových tříd, v případě potvrzení sociální patologie – šikanování, realizace první pomoci, krizové intervence, individuální práce s protagonisty šikanování, práce s rodiči oběti a agresorů. Spolupráce s institucemi, které se přímo podílejí na prevenci.
- Zvolit koordinátora (obvykle ŠMP) zodpovědného za realizaci prevence proti kyberšikaně, který bude garantovat tvorbu odpovídajících strategií. Vytvořit plán prevence proti kyberšikaně, jenž se bude věnovat těmto oblastem:
 - Vysvětlit žákům podstatu kyberšikany.
 - Seznámit žáky s možnostmi ochrany a obrany.
 - Usnadnit postiženým postup, jak nahlásit kyberšikanu.
 - Podporovat pozitivní využívání technologií.
 - Hodnotit vliv prevence a její účinnost.

10.2 Krizový plán při řešení šikany na škole

Krizový scénář pro počáteční (zárodečná) stádia šikanování:

1. krok

- Objevení problému, informace od rodičů, žáků, kolegů, vlastním pozorováním. Rozhovor s informátory a oběťmi, zajištění ochrany oběti! **Chraňte zdroj a obsah informací!**

2. krok

- Odhad závažnosti problému (1. - 3. stádium) viz příloha č. 2 – závažnost a četnost agresivních projevů, délka trvání, počet agresorů a obětí. Možnost řešit problém v rámci školy nebo řešit pomocí konzultace s odborníkem zvenčí (PPP, P-centrum apod.)
- Oznámit vedení školy + TU + ŠMP + VP – společně zvolí strategii postupu řešení (spolupráce!!)

....Zpočátku může jít o nevinné vtípky, ale ta nevinnost najednou jaksí vyprchá....

Naschvály se neustále vracejí k jedné osobě (několika). Nedochází k výměně rolí.

3. krok

- Pokračovat v získání co nejvíce a co nejpresnějších informací o situaci ve skupině – **vést individuální rozhovory s informátory, se svědky a oběťmi.** Důležité je si vše zapsat pro další potřebu. **Nikdy nekonfrontovat oběti s agresorem,** ani jejich zákonné zástupce.
- Vlastní pozorování, techniky mapující klima třídy
- Navržení vhodné metody – usmíření, výchovný pohovor, vnější nátlak ...

4. krok

- Kontaktovat rodiče, uskutečnit setkání rodičů + TU+ŠMP nebo VP (zvláště oběti a agresora). Navrhnout potrestání agresora/ů – viz školní řád. Doporučit rodičům odborníka z PPP nebo SVP či jiné instituce zabývající se touto problematikou. Z tohoto jednání provést zápis s podpisy všech zúčastněných a s navrhovaným řešením.

5. krok

- Náprava situace ve skupině – práce se třídou – komunitní kruh, pojmenování problému v třídním klimatu, společné kroky k řešení, nastavení pravidel - „charta třídy“.

6. krok

- Ozdravení třídy – dlouhodobý proces
- Zpětná kontrola, zda se situace zklidnila – TU.

- Možnosti práce se třídou v rámci třídnických hodin, možnost využití prožitkových lekcí v P-centru přímo „na míru“ pro danou třídu.
- Jednotnost a důslednost pedagogického sboru
- Při nezastavení problematiky šikanování kontaktovat ŠMP, VP, školního psychologa – přivolání pomoci zvenčí.

10.3 Krizový scénář pro pokročilé a nestandardní stádia šikanování:

1. krok

- Vyhodnotit závažnost problému (4. - 5. stádium) – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídní lynčování - viz příloha č. 2 tohoto programu.
- Bezprostřední záchrana oběti, zastavení násilí.

2. krok

- Oznámit vedení školy +TU+ŠMP+VP.
- Intervence externích odborníků – PPP, Policie ČR, SVP, apod.
- Pokračovat s vyšetřováním dle pokynů užšího realizačního týmu školy (ŘŠ, TU, ŠMP, VP, školní psycholog) a dle pokynů odborníků zvenčí.

3. krok

- Potrestání agresora/ů – viz školní řád.
- Podpora a pomoc oběti – péče PPP, SVP, klinického psychologa, apod.
- Práce s agresorem – jeho náhled na vlastní chování, motivy jednání, rodinné prostředí, zprostředkovat péči PPP, psychiatrů, apod.

4. krok

- Kontaktovat rodiče, uskutečnit setkání rodičů + užší realizační tým školy. Z každého jednání provést zápis!

5. krok

- Práce s třídním kolektivem – vede PPP, spolupráce s TU, ŠMP, VP.

6. krok

- Ozdravení třídy, zpětná kontrola situace – dlouhodobě.
- Jednotnost a důslednost pedagogického sboru.

10.4 Krizový scénář při řešení šikany zaměřené na učitele

1. krok

- Pedagog je v dané situaci v pozici oběti.

- Při velmi vyhoceném konfliktu a ohrožení osoby pedagoga – přivolat pomoc nebo odejít ze třídy.

2. krok

- Informovat vedení školy a ŠMP.
- Zajistit bezpečí pro pedagoga a řídit se krizovým plánem školy – postupujeme jako při výskytu projevů šikany mezi žáky.

3. krok

- Zahájit vyšetřování situace, získat informace, svědectví a vyhodnotit je.

4. krok

- Posoudit sociální vztahy ve třídě, náprava situace ve skupině, podpora pedagoga.

10.5 Závěrečná doporučení pro minimalizaci šikany:

- Společný postup pedagogů při řešení šikanování – **JEDNOTNOST, DŮSLEDNOST, ZNALOST PROBLEMATIKY,**
- prevence ve třídnických hodinách – TU se při třídnických hodinách zaměřují na činnost rozvíjející pozitivní vztahy a provádějí zpětnou vazbu s rozbohem. Žáci jsou seznamováni s tématy např.:
 - co je a není šikana?
 - rozdíl mezi žalováním a „voláním o pomoc“
 - jakým způsobem se zastat oběti
 - jakým způsobem vyhledat pomoc
- prevence ve výuce – zpracování tématu prevence šikanování do ŠVP,
- celoškolská působnost ochranného režimu – vnitřní školní řád, důslednost učitelů,
- zajištění poradenské služby ve škole výchovným poradcem, metodikem prevence \ a školním psychologem, kteří spolupracují zejména s třídními učiteli,
- spolupráce se zákonnými zástupci žáků, seznámení rodičů s aktivitami školy, s programem proti šikanování – třídní schůzky, individuální konzultace, dny otevřených dveří školy,
- spolupráce školy se specializovanými zařízeními: PPP, oblastní metodik prevence, P-centrum, Policie ČR, OSPOD, SVP, probační a mediační služba ČR, zdravotnické zařízení apod.
- evaluace – vztahy v třídním kolektivu – provádí TU, klima školy, efektivita jednotlivých aktivit k minimalizaci šikany a evaluace programu jako celku – provádí ŠMP.

10.6 Příklady přímých a nepřímých znaků šikanování

Nepřímé – varovné znaky šikanování

- Žák je o přestávce často osamocený, nemá kamarády.
- Při týmových aktivitách se nezapojuje nebo ho skupina odmítá.
- Žák je nejistý, ustrašený, stává se uzavřeným, působí smutně, nešťastně.
- Často postrádá nějaké věci, jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné.
- Zhoršení školního prospěchu, ztráta zájmu o učení, neschopnost soustředit se.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí.
- Zvýšení absence ve škole, sklon k simulaci.

Přímé znaky šikanování

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, ponižování, hrubé žerty na jeho účet,
- záměrná kritika žáka pronášená nepřátelským až nenávistným tónem,
- záměrné odmítání a pomlouvání,
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů,
- fyzická agrese a manipulace.

Stádia šikanování

První stádium:

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet drobné legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Druhé stádium – fyzická agrese a přitvrzování manipulace

Stupňuje se agrese vůči oběti. V zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, slouží oběti jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity např. z očekávané písemky, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace přitvrzuje, objevuje se fyzická agrese.

Třetí stádium – vytvoření jádra

Toto stádium je klíčové, vytváří se skupina agresorů – úderné jádro a začne systematicky šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou již osvědčeným terčem, jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“.

Čtvrté stádium – většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se napsaným zákonem a celá skupina se stává krutou. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní šikanování oběti a prožívají při tom uspokojení.

Páté stádium – totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové skupiny. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí – „otrokáře a otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná.

10.7 Nejčastější projevy kyberšikany

- publikování ponižujících videozáznamů, audiozáznamů nebo fotografií,
- ponižování a pomlouvání v rámci sociálních sítí, blogů nebo jiných webových stránek,
- krádež identity, zneužití cizí identity ke kyberšikaně nebo dalšímu sociálně patologickému jednání,
- ztrapňování pomocí falešných profilů např. v rámci sociálních sítí, blogů nebo jiných webových stránek,
- provokování a napadání uživatelů v online komunikaci,
- vyloučení z virtuální komunity, např. ze skupiny přátel v rámci sociální sítě,
- obtěžování opakovaným prozváněním nebo psaním zpráv.

10.7.1 Související pojmy

Kyberstalking – opakované a dlouhodobé pokusy kontaktovat oběť pomocí e-mailů, SMS zpráv, vzkazů na ICQ, Skype, prostřednictvím chatu, pronásledování oběti a stupňované obtěžování.

Kybergrooming – chování uživatelů internetu, které má v oběti vyvolat falešnou důvěru a přimět ji k osobní schůzce.

Happy slapping – ‚zábavné fackování‘ prostřednictvím komunikačních technologií

Doporučená literatura a webové odkazy z oblasti školního šikanování: (k dispozici v SIC nebo u VP a ŠMP)

Kolář M.: Bolest šikanování. Praha. Portál

Kolář M.: Nová cesta k léčbě šikany. Praha. Portál 2011

Kolář M.: Skrytý svět šikanování ve školách. Praha. Portál

Kolář M.: Specifický program proti šikanování a násilí ve školách a školských zařízeních.

Kavalír A.: Kyberšikana a její prevence – příručka pro učitele

Kopecký K., Krejčí V.: Rizika virtuální komunikace.

Bendl S.: Prevence a řešení šikany ve škole. Praha.

Časopis PREVENCE

www.minimalizacesikany.cz

www.sikana.org

www.e-bezpeci.cz

www.bezpecne-online.cz

11 Příloha č. 5: Krizový plán školy: Strategie postupu řešení v případě zjištění rizikového chování

Krizový plán představuje konkrétní návody, jak se zachovat v případě rizikového chování žáků a studentů ve školním prostředí se zaměřením na užití či distribuci návykových látek (NL) a při nálezů návykové látky ve škole. Školní řád stanovuje zákaz užívání NL, jejich distribuci, přechovávání a další formy nakládání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem.

Nález NL ve škole

Jak postupovat...

- Nález nepodrobujte žádnému testu.
- O nález informujte vedení školy, dále Policii ČR.
- Zpracujte stručný záznam o události za přítomnosti svědka (pracovníka školy), uveďte datum, místo a čas, jméno žáka, podpis.
- Nalezenou látku označte, popřípadě vložte do obálky, popište a uložte na sekretariátě školy, následně předejte Policii ČR.
- Informujte ŠMP nebo VP a spolupracujte na dalším postupu.
- Důsledně postupujte podle ŠŘ. Dle svých pravomocí navrhněte výchovná opatření (podmínečné vyloučení, vyloučení ze školy, snížený stupeň z chování).

Konzumace NL ve škole, žák pod vlivem NL ve škole, nebo trpí abstinenčními příznaky

Obecné varovné signály při užívání NL:

- neodůvodněné střídání nálad - smutek a vzápětí veselí,
- náhlá změna přátel,
- změna ve školním výkonu, vysoká absence, kázeňské problémy, lži a předstírání,
- zanedbaný vnější vzhled,
- neobvyklá nevyrovnanost, podrážděnost, agresivita, přehnaná reakce na kritiku,
- nedostatek zájmu o lidi, plány a hodnoty, které dříve dospívající shledával jako důležité,
- somatické příznaky jako např. zvracení, neschopnost ovládat pohyby, závratě, změna vědomí, neadekvátní reakce na podnět, popřípadě žádná reakce, nápadná změna barvy kůže, porucha dýchání.

Jak postupovat...

- Pokud je žák přistižen při konzumaci NL ve škole či v rámci školou pořádaných akcí, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
- Informujte vedení školy
- Vyhodnoťte situaci podle závažnosti momentálního zdravotního stavu žáka.
- V případě příznaků život ohrožujících volejte RZP tel. č. 155, popř. 112 ze sekretariátu školy. Následně informujte vedení školy a zákonného zástupce žáka.
- Respektujte specifika každého jednotlivého případu.
- Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, sepiše pedagogický pracovník o události stručný záznam za přítomnosti svědka (pracovníka školy).
- V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- Informujte ŠMP, VP nebo KP a spolupracujte na dalším postupu.
- V případě uživatelova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytně škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.(např. P-centrum, Lafayetteova 9, tel:585 221 983)
- V situaci je nutné rozlišit distributora od uživatele. Distribuce OPL je považována za protiprávní jednání a může být kvalifikována jako trestný čin.
- Důsledně postupujte podle ŠŘ – viz oddíl - výchovná opatření. Dle svých pravomocí navrhněte výchovná opatření (podmínečné vyloučení, vyloučení ze školy, snížený stupeň z chování).

Důležitá telefonní čísla - kam se obrátit?

P-centrum: 585 221 983

- poskytuje poradenské služby (bezplatně a anonymně) lidem s problémem drogové, alkoholové a hráčské závislosti,
- poskytuje poradenství i pro rodiče a příbuzné,
- poskytuje konzultace učitelům, rodičům dětí ohrožených rozvojem sociálně patologických jevů (šikana, agresivita).

K-centrum: 585 220 034

- poskytuje pomoc aktivním uživatelům drog, pomáhá v redukci zdravotních a sociálních rizik,
- poskytuje včasnou krizovou intervenci i individuální poradenství.

- Policie ČR: 158
- Lékařská služba první pomoci: 155, 112

12 Příloha č. 6: Přehled legislativy a platných předpisů pro prevenci rizikového chování

- Akční plán realizace Národní strategie PPRCH dětí a mládeže na období 2023 - 2025
- Národní strategie PPRCH dětí a mládeže na období 2019 - 2027
- Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na období 2023 - 2026
- Krajský plán PPRCH v Olomouckém kraji na období 2023-2026
- Akční plán realizace politiky v oblasti závislostí a závislostního chování v Olomouckém kraji na období 2023 - 2024
- Vyhláška č. 197/2016 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných v platném znění
- Metodické pokyn k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (MŠMT ČR č. j. 21291/2010-2028)
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MŠMT – 21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č.j.: MŠMT 21291/2010-28)
- Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon) v platném znění